

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI
OD SVJETLOSNOG ONEČIŠĆENJA**

Zagreb, studeni 2018.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI OD SVJETLOSNOG ONEČIŠĆENJA

I. OPĆE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje zaštita od svjetlosnog onečišćenja koja obuhvaća obveznike zaštite od svjetlosnog onečišćenja, mjere zaštite od svjetlosnog onečišćenja, način utvrđivanja najviše dopuštenih vrijednosti rasvjetljavanja, ograničenja i zabrane rasvjetljavanja, uvjete za planiranje, gradnju, održavanje i rekonstrukciju vanjske rasvjete, mjerenje i način praćenja rasvijetljenosti okoliša te druga pitanja radi smanjenja svjetlosnog onečišćenja okoliša i posljedica djelovanja svjetlosnog onečišćenja.

Ciljevi

Članak 2.

(1) Cilj ovoga Zakona je zaštita od svjetlosnog onečišćenja, uzrokovanog emisijama svjetlosti u okoliš iz umjetnih izvora svjetlosti kojima su izloženi ljudi, biljni i životinjski svijet u zraku i vodi, druga prirodna dobra, noćno nebo i zvjezdarnice uz korištenje energetske učinkovitije rasvjete.

(2) Zaštitom od svjetlosnog onečišćenja osigurava se zaštita ljudskog zdravlja, cjelovito očuvanje kvalitete okoliša, očuvanje bioraznolikosti i krajobrazne raznolikosti, očuvanje ekološke stabilnosti, zaštita biljnog i životinjskog svijeta, racionalno korištenje prirodnih dobara i energije na najpovoljniji način za okoliš, kao osnovni uvjet javnog zdravlja, zdravlja i temelj koncepta održivog razvitka.

(3) Zaštita od svjetlosnog onečišćenja provodi se tijekom noći te danonoćno u prirodnim podzemnim (speleološkim) objektima.

(4) U ostvarivanju cilja iz stavka 1. ovoga članka uzimaju se u obzir najbolje raspoložive tehnike te njihova gospodarska provedivost u skladu s načelima ovoga Zakona i zakonima kojima se uređuje područje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti.

(5) Cilj ovoga Zakona u smislu energetske učinkovitosti je smanjiti potrošnju električne energije za javnu rasvjetu.

Izuzeca od primjene Zakona

Članak 3.

(1) Odredbe ovoga Zakona ne primjenjuju se na emisije svjetlosti u okoliš koje nastaju zbog:

- rasvjetljavanja proizvodnog pogona i energetskih objekata, koje je namijenjeno proizvodnom procesu za vrijeme rada te 30 minuta prije početka i 30 minuta nakon završetka rada, u skladu s tehnološkim procesom, radnim okolišom i propisima

zaštite na radu, pri tome poštujući zabranu korištenja izvora svjetlosti bilo koje vrste usmjerenih u nebo

- uklanjanja posljedica elementarnih nepogoda i pri drugim izvanrednim događajima ili okolnostima, koje mogu izazvati veće materijalne štete, ugrožavati zdravlje i živote ljudi te u većim razmjerima narušavati okoliš
- sigurnosne rasvjete, ukoliko je njezin rad uređen propisima kojima se uređuju tehnički sigurnosni sustavi
- vojnih, obrambenih ili zaštitnih djelatnosti na područjima za potrebe obrane, zaštite, spašavanja i pomoći od prirodnih i drugih nepogoda, određenih posebnim propisima
- rasvjete za zaštitu osoba i građevina, koji se štite u skladu s propisima zaštite određenih osoba, zgrada i okoliša
- signalizacije u zračnom, cestovnom, željezničkom prometu, pomorskom prometu i prometu na unutarnjim vodama i sigurnosti plovidbe, u skladu s posebnim propisima
- plinske javne rasvjete.

(2) Odredbe ovoga Zakona, osim odredbi članka 11. stavka 5. o zabranjenom rasvjetljavanju, ne primjenjuju se na rasvjetna tijela (svjetiljke), koje povremeno svijetle na otvorenom:

- kao rasvjeta nepokretnih kulturnih dobara određenih posebnim propisom
- za vrijeme pripreme, trajanja i sanacije radova na otvorenim površinama gradilišta na kojima se, u skladu s propisima, obavlja djelatnost građenja, održavanje, sanacija, intervencija ili drugi radovi na otvorenom
- na javnim priredbama u vremenu održavanja priredbi ili velikih događaja (zabave, koncerti i sl.) najranije 1 sat prije i najkasnije 1 sat nakon završetka priredbe
- na sportskim igralištima, najranije 1 sat prije i najkasnije 1 sat nakon završetka sportske ili druge manifestacije
- kao dekorativna ili prigodna vanjska rasvjeta zgrada i drugih građevina te javnih površina tijekom trajanja blagdana u razdoblju od 25. studenoga do 12. siječnja i raznih manifestacija koje jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb utvrđuju planom rada dekorativne ili prigodne vanjske rasvjete, pri tome poštujući zabranu korištenja svjetlosnih snopova bilo koje vrste usmjerenih u nebo u skladu s ovim Zakonom
- rasvjetljavanja morskih luka i luka unutarnjih voda.

Primjena propisa

Članak 4.

Na pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom, primjenjuju se propisi kojima se uređuje područje zaštite okoliša i prirode, elektroenergetike, prostornog uređenja, gradnje, uporabe i održavanja građevine, pravnog statusa javnih cesta i sigurnosti prometa na cestama, učinkovitog korištenja energije, komunalnog gospodarstva, jedinica lokalne samouprave i

područne (regionalne) samouprave, tehničkih zahtjeva za proizvode i ocjenjivanje sukladnosti te posebni zakoni kojima se ustrojava građevinska inspekcija, inspekcija cestovnog prometa i cesta, tržišna inspekcija, sanitarna inspekcija, inspekcija sigurnosti plovidbe, inspekcija zaštite okoliša, inspekcija u području zaštite na radu te inspekcija u području elektroenergetike.

Definicije pojmova

Članak 5.

U smislu ovoga Zakona, pojedini pojmovi, imaju sljedeće značenje:

1. ***akcijski plan gradnje i/ili rekonstrukcije vanjske rasvjete*** je akt planiranja jedinice lokalne samouprave i Grada Zagreba te operatora vanjske rasvjete kojim se, u skladu s ovim Zakonom, utvrđuje provedba mjera zaštite od svjetlosnog onečišćenja
2. ***cestovna rasvjeta*** je vanjska rasvjeta koja se koristi za rasvjetljavanje cesta i drugih prometnih površina
3. ***dekorativna rasvjeta*** je trajna vanjska rasvjeta koja se koristi za naglašavanje obilježja građevine ili javne površine
4. ***ekološka rasvjeta*** je rasvjeta sastavljena od ekološki prihvatljivih svjetiljki
5. ***ekološki prihvatljiva svjetiljka*** je svjetiljka koja zadovoljava potrebe za umjetnom rasvjetljenošću pojedine građevine, objekta ili površine čija emisija svjetlosti je u skladu s uvjetima zaštite od svjetlosnog onečišćenja propisanim ovim Zakonom i pravilnikom iz članka 9. ovoga Zakona i čiji udio svjetlosnog toka iznad horizontalne ravnine mora biti 0,0% uz maksimalnu koreliranu temperaturu boje do najviše 3000 K, osim kada se svjetiljke koriste u slučaju dekorativne i krajobrazne rasvjete gdje udio svjetlosnog toka iznad horizontalne ravnine može biti veći od 0,0% ali svjetlosni tok ne smije izlaziti iz gabarita osvjetljavanja i koja ima ugrađen takav izvor svjetlosti koji ne sadrži elemente žive u bilo kojem obliku
6. ***emisija svjetlosti*** je zračenje svjetlosti u okoliš uzrokovano izvorom svjetlosti
7. ***investitor vanjske rasvjete*** je jedinica lokalne samouprave, Grad Zagreb i svaka druga pravna osoba te fizička osoba – obrtnik ili fizička osoba u čije ime se planira, projektira, gradi, održava i rekonstruira vanjska rasvjeta
8. ***izvođač vanjske rasvjete*** je pravna ili fizička osoba – obrtnik koja gradi, održava i rekonstruira vanjsku rasvjetu
9. ***javna rasvjeta*** je vanjska rasvjeta koja se koristi za rasvjetljavanje površina javne namjene
10. ***korelirana temperatura boje svjetlosti*** koristi se za označavanje boje izvora svjetlosti u usporedbi s bojom svjetlosti grijanog crnog tijela, a izražava se u Kelvinima [K]
11. ***krajobrazna rasvjeta*** je vanjska rasvjeta koja se koristi za naglašavanje obilježja zelenila na javnoj površini
12. ***ministar*** je ministar nadležan za zaštitu okoliša
13. ***Ministarstvo*** je ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša
14. ***najviša dopuštena vrijednost rasvjetljavanja*** je emisija svjetlosti koja ne prelazi vrijednosti propisane ovim Zakonom i pravilnikom iz članka 9. ovoga Zakona

15. **oglasna ploča** je rasvijetljena površina s unutrašnjim ili vanjskim svjetiljkama i/ili dinamičkim prijenosom informacija na koju se primjenjuju odredbe o vanjskoj rasvjeti ovoga Zakona i podzakonskih akata donesenih na temelju ovoga Zakona
16. **onečišćivač** je pravna ili fizička osoba koja svojom rasvjetom uzrokuje svjetlosno onečišćenje
17. **operator vanjske rasvjete** je jedinica lokalne samouprave, Grad Zagreb i svaka druga pravna osoba te fizička osoba – obrtnik ili fizička osoba koja je u skladu s posebnim propisom te ovlaštenjem nadležnog tijela ili osobe odgovorna za upravljanje, pogon i održavanje vanjske rasvjete. Ukoliko za upravljanje vanjskom rasvjetom nije izdano ovlaštenje, operatorom vanjske rasvjete smatra se vlasnik ili korisnik građevine ili drugog objekta koji se rasvjetljava ili uređaja koji emitira svjetlost
18. **plan rasvjete** je plan vanjske rasvjete i dekorativne rasvjete koji donose jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb, u skladu s prostornim i urbanističkim planovima, a kojim se određuju zone ugradnje rasvjete i tehnički parametri rasvjete, u skladu s ovim Zakonom
19. **postojeća rasvjeta** je vanjska rasvjeta za koju je, u skladu s propisima o gradnji, prije stupanja na snagu ovoga Zakona pribavljen odgovarajući akt na temelju kojega se odobrava gradnja i/ili uporaba ili koja se koristi na dan stupanja na snagu ovoga Zakona
20. **prigodna rasvjeta** je vanjska rasvjeta koja se koristi za povremeno rasvjetljavanje građevine ili javne površine tijekom blagdana ili raznih manifestacija (kulturnih, sportskih i dr.)
21. **projekt vanjske rasvjete** je projekt kojim se dokazuje ispunjavanje temeljnih zahtjeva za vanjsku rasvjetu propisanih podzakonskim aktima donesenima na temelju ovoga Zakona te drugih zahtjeva i uvjeta utvrđenih posebnim propisima
22. **rasvjeta** je sustav rasvjetnih tijela (svjetiljki) i druge opreme projektiran i izgrađen na propisani način koji se koristi za rasvjetljavanje okoline s umjetnom svjetlosti
23. **rasvjeta pročelja** je dio dekorativne rasvjete koja se koristi za naglašavanje obilježja građevina
24. **rasvjeta za zaštitu** je rasvjeta projektirana i izgrađena u skladu s propisima kojima se uređuje zaštita ljudi i imovine
25. **rasvijetljenost (osvijetljenje)** je mjera za količinu svjetlosnog toka koja pada na jediničnu površinu, a izražava se u luksima [lx]
26. **rasvijetljenost neba** je rasvijetljenost noćnog neba koja nastaje zbog raspršenja svjetlosti, prirodnog ili umjetnog podrijetla, na sastavnim dijelovima atmosfere. Mjerna jedinica za ocjenu rasvijetljenosti neba je magnituda po lučnoj sekundi na kvadrat [m/“²]
27. **rasvjetno tijelo (svjetiljka)** je uređaj koji distribuira, filtrira ili pretvara svjetlost koju odašilje jedno ili više svjetlila ili izvora svjetlosti i koji uključuje, osim samog svjetlila, sve dijelove potrebne za njegov rad
28. **svjetlost** je elektromagnetsko zračenje u vidljivom (od 380 do 780 nm) i nevidljivom (ispod 380 nm za ultraljubičasto i iznad 780 nm za infracrveno zračenje) dijelu spektra,
29. **svjetlosni snop** je uređaj koji emitira, reflektira ili na drugi način usmjerava svjetlost u gustome mlazu usporrednih zraka

30. **svjetlosni tok** predstavlja snagu zračenja koju emitira izvor svjetlosti u okolni prostor, a izražava se u lumenima [lm]
31. **svjetlosno onečišćenje** je promjena razine prirodne svjetlosti u noćnim uvjetima uzrokovana emisijom svjetlosti iz umjetnih izvora svjetlosti, koja štetno djeluje na ljudsko zdravlje i ugrožava sigurnost u prometu zbog bliještanja, neposrednog ili posrednog zračenja svjetlosti prema nebu ometa život i/ili seobu ptica, šišmiša, kukaca i drugih životinja te remeti rast biljaka, ugrožava prirodnu ravnotežu, ometa profesionalno i/ili amatersko astronomsko promatranje neba i nepotrebno troši energiju te narušava sliku noćnog krajobraza
32. **štetni učinak** je nedopušten učinak rasvijetljenosti koji uzrokuje mjerljivu promjenu prirodne rasvijetljenosti u noćnim uvjetima ili poremećaj u funkcioniranju prirodnih dobara i drugih sastavnica okoliša te zdravlja ljudi
33. **umjetni izvor svjetlosti** (u daljnjem tekstu: izvor svjetlosti) je uređaj koji pretvara energiju u svjetlost
34. **vanjska rasvjeta** je rasvjeta koja se koristi za rasvijetljavanje okoliša, a uključuje: cestovnu, javnu, dekorativnu, krajobraznu, prigodnu te rasvjetu za zaštitu i oglasne ploče
35. **zaštićeni prostori** su prostori u kojima borave ljudi.

Obveznici primjene mjera zaštite od svjetlosnog onečišćenja

Članak 6.

Mjere zaštite od svjetlosnog onečišćenja dužni su provoditi ili osigurati njihovo provođenje u skladu s ovim Zakonom: jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb te pravne i fizičke osobe u svojstvu operatora rasvjete koje obavljaju registrirane djelatnosti ili su vlasnici ili korisnici građevine ili objekta koji se rasvijetljava ili izvora svjetlosti kao i projektanti projekta rasvjete, investitori, nadzorni inženjeri i izvođači rasvjete.

II. MJERE ZAŠTITE OD SVJETLOSNOG ONEČIŠĆENJA

Mjere zaštite

Članak 7.

(1) Mjere zaštite od svjetlosnog onečišćenja obuhvaćaju zaštitu od nepotrebnih i štetnih emisija svjetlosti u prostor, u zoni i izvan zone koju je potrebno rasvijetliti te mjere zaštite noćnog neba i prirodnih vodnih tijela i zaštićenih prostora od umjetne rasvjete vodeći računa o zdravstvenim, biološkim, ekonomskim, kulturološkim, pravnim, sigurnosnim, astronomskim i drugim uvjetima i potrebama.

(2) Mjere zaštite od svjetlosnog onečišćenja ne smiju ugroziti sastavnice okoliša, kvalitetu življenja sadašnjih i budućih naraštaja te ne smiju biti u suprotnosti s propisima u području zaštite na radu i zaštite zdravlja ljudi.

Članak 8.

(1) Mjere zaštite od svjetlosnog onečišćenja određuju se u cilju:

- sprječavanja nastajanja prekomjernih emisija svjetlosti
- smanjivanja postojeće rasvijetljenosti okoliša na dopuštene vrijednosti
- udovoljavanja osnovnim zahtjevima za zaštitu koja se odnose na rasvjetna tijela, režim rada rasvjetnih tijela i način postavljanja rasvjetnih tijela
- osiguranja dostupnosti javnosti informacija Planova rasvjete, i Akcijskih planova gradnje i/ili rekonstrukcije vanjske rasvjete (u daljnjem tekstu: Akcijski plan).

(2) Obvezna mjera zaštite od svjetlosnog onečišćenja kod ugradnje novih izvora rasvjete je planiranje, projektiranje i gradnja rasvjete u skladu s ovim Zakonom.

(3) Obvezna mjera zaštite od svjetlosnog onečišćenja je smanjenje emisije svjetlosti valnih duljina ispod 500 nm u okoliš, koje imaju izrazito nepovoljan utjecaj na ljudsko zdravlje, ekosustav te sigurnost u prometu u lošim vremenskim uvjetima.

(4) Obvezna mjera zaštite kod postojeće vanjske rasvjete je sanacija izvora svjetlosti kod kojih je svjetlosni tok usmjeren iznad horizontale, tijekom redovitog održavanja.

(5) Obvezna mjera zaštite kod vanjske rasvjete je redovito održavanje vanjske rasvjete i rekonstrukcija u skladu s Akcijskim planovima iz članka 13. ovoga Zakona.

(6) Primijenjene mjere zaštite od svjetlosnog onečišćenja moraju biti usklađene s ovim Zakonom i zakonskim propisima u području zaštite okoliša i energetske učinkovitosti.

Članak 9.

Obvezni način i uvjete upravljanja rasvjetljavanjem, zone rasvijetljenosti i zaštite, najviše dopuštene vrijednosti rasvjetljavanja, uvjete za odabir i postavljanje svjetiljki, kriterije energetske učinkovitosti, uvjete i najviše dopuštene vrijednosti korelirane temperature boje izvora svjetlosti, vezano za rasvjetu propisuju se pravilnikom koji donosi Ministar uz prethodno mišljenje ministra nadležnog za poslove prostornog uređenja i gradnje i Ministra nadležnog za poslove zdravstva.

Mjerenje i način praćenja rasvijetljenosti okoliša

Članak 10.

(1) Djelatnost mjerenja rasvijetljenosti okoliša može obavljati pravna i fizička osoba – obrtnik, akreditirana od strane Hrvatske akreditacijske agencije.

(2) Hrvatska akreditacijska agencija na svojim internetskim stranicama, objavljuje popis pravnih i fizičkih osoba – obrtnika akreditiranih za obavljanje poslova mjerenja rasvjete.

(3) Način mjerenja rasvijetljenosti okoliša, sadržaj i način izrade izvješća o provedenom mjerenju, način mjerenja radi utvrđivanja razine rasvijetljenosti propisuju se

pravilnikom koji donosi Ministar, uz prethodno mišljenje Ministra nadležnog za poslove prostornog uređenja i gradnje.

Zabrane rasvjetljavanja

Članak 11.

- (1) Operator rasvjete zadužen je i odgovoran za upravljanje vanjskom rasvjetom.
- (2) Operator rasvjete dužan je osigurati ugašenost vanjske rasvjete tijekom dana, osim u slučaju propisima dozvoljenih iznimki.
- (3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, rasvjeta se ne mora ugaziti tijekom dana u slučaju vrlo loših vremenskih uvjeta kao što su: gusta magla, jaka kiša ili snijeg i sl., odnosno kada se radi o potrebi uključivanja rasvjete za zaštitu.
- (4) Vanjska rasvjeta se ne mora ugaziti niti prilikom izvođenja radova na redovitom održavanju rasvjete.
- (5) Zabranjeno je:
 1. rabiti svjetlosne snopove bilo kakve vrste ili oblika usmjerene prema nebu ili prema prirodnom vodnom tijelu
 2. vanjskom rasvjetom rasvjetljivati otvore (prozori i/ili vrata) zaštićenog ili stambenog prostora iznad vrijednosti propisanih pravilnikom iz članka 9. ovoga Zakona
 3. postavljanje vanjske rasvjete na način da svojim usmjerenjem i izlaznim svjetlosnim tokom svjetlosti na otvorima (prozori i/ili vrata) stambenih objekta iz članka 3. stavka 2. podstavka 1. ovoga Zakona proizvode emisije veće od dopuštenih razina propisanih pravilnikom iz članka 9. ovoga Zakona
 4. u građevinama s transparentnom fasadom svjetiljke interijera usmjeravati prema vidljivom dijelu neba
 5. ugrađivati svjetiljke i ostale izvore svjetlosti protivno obveznom načinu upravljanja rasvjetljavanjem propisanom pravilnikom iz članka 9. ovoga Zakona
 6. ugrađivati svjetiljke i ostale izvore svjetlosti koji prelaze najviše dopuštene razine rasvjetljavanja okoliša za vanjsku rasvjetu propisane pravilnikom iz članka 9. ovoga Zakona
 7. ugrađivati ekološki neprihvatljive svjetiljke
 8. postavljati svjetiljke na način da svijetle u horizont i iznad njega te u prirodna vodena tijela osim u slučajevima dopuštenim ovim Zakonom
 9. da svjetlosni tok svjetiljki kod rasvjetljavanja oglasnih ploča vanjskim svjetiljkama, kod dekorativne i krajobrazne rasvjete te rasvjete pročelja objekta izlazi iz gabarita osvjetljavanja
 10. u zaštićenim područjima, radi očuvanja ekosustava i bioraznolikosti, postavljati svjetiljke korelirane temperature boje svjetlosti iznad 2200K te osvijetljene oglasne ploče
 11. postavljanje cestovne i javne rasvjete uz prirodna vodna tijela na način da svojim usmjerenjem i izlaznim tijekom svjetlosti na vodenoj površini emitiraju svjetlost veću od emisija propisanih pravilnikom iz članka 9. ovoga Zakona

12. postavljanje oglasnih pločana način da zaklanjaju ili smanjuje vidljivost postavljenih prometnih znakova ili zasljepljuje sudionike u prometu ili odvrćaju njihovu pozornost u mjeri koja može biti opasna za sigurnost prometa
13. postavljanje oglasnih ploča koje emitiraju svjetlost veću od emisija propisanih pravilnikom iz članka 9. ovoga Zakona.

III. PLANIRANJE, GRADNJA, ODRŽAVANJE I REKONSTRUKCIJA VANJSKE RASVJETE

Planiranje, Plan rasvjete, gradnja, održavanje i rekonstrukcija vanjske rasvjete

Članak 12.

(1) Kod planiranja, projektiranja, gradnje, održavanja i rekonstrukcije vanjske rasvjete koja se odobrava prema zakonu kojim se uređuje građenje, moraju se projektom rasvjete odabrati takva tehnička rješenja kojima se osigurava energetska učinkovitost, izvedba sukladno važećim normama iz područja rasvjete, propisano upravljanje rasvjetom i vrijednostima definiranim u pravilniku iz članka 9. ovoga Zakona.

(2) Podloga za Projekt vanjske rasvjete je Plan rasvjete, koji izrađuje jedinica lokalne samouprave, odnosno Grad Zagreb.

(3) Predstavničko tijelo jedinica lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba donosi Plan rasvjete za svoje administrativno područje.

(4) Nadležno upravno tijelo jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba osigurava izradu Plana rasvjete.

(5) Plan rasvjete iz stavka 3. ovoga članka mora biti usklađen s prostornim i urbanističkim planovima, a tehnički parametri rasvjete u skladu s ovim Zakonom.

(6) Dodatno, Planom rasvjete definiraju se područja iz članka 3. stavka 2. podstavaka 1. ovoga Zakona.

(7) Jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb dužne su provesti savjetovanje s javnošću, podatke iz Plana rasvjete predstaviti javnosti te Plan rasvjete javno objaviti na svojim internetskim stranicama ili na drugi prikladan način.

(8) Nadležno upravno tijelo jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba doneseni Plan rasvjete dostavlja Ministarstvu i sastavni je dio informacijskog sustava zaštite okoliša i prirode Republike Hrvatske.

(9) Sadržaj, format i način dostave Plana rasvjete propisuju se pravilnikom koji donosi Ministar, uz prethodno mišljenje ministra nadležnog za poslove prostornog uređenja i gradnje.

*Akcijski plan gradnje i/ili rekonstrukcije vanjske rasvjete***Članak 13.**

(1) Akcijskim planom planira se gradnja nove vanjske rasvjete i usklađenje postojeće vanjske rasvjete u vlasništvu jedinica lokalne samouprave i Grada Zagreba, odnosno operatora vanjske rasvjete, s odredbama ovoga Zakona.

(2) Akcijski plan iz stavka 1. ovoga članka izrađuje se na temelju Plana rasvjete za područje jedinice lokalne samouprave i Grada Zagreba i čini stručnu podlogu za izradu Projekata gradnje ili rekonstrukcije vanjske rasvjete.

(3) Nadležno upravno tijelo jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, odnosno vlasnik vanjske rasvjete osigurava izradu Akcijskog plana.

(4) Akcijski plan iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se Ministarstvu.

(5) Obvezni sadržaj i način izrade Akcijskog plana iz stavka 1. ovoga članka te format, propisuju se pravilnikom iz članka 12. stavka 9. ovoga Zakona.

*Posebni uvjeti vezano za zaštitu od svjetlosnog onečišćenja***Članak 14.**

(1) U postupku izdavanja akta za građenje, jedinica lokalne samouprave, odnosno Grad Zagreb utvrđuje usklađenost projekta sa svojim Planom rasvjete, u dijelu koji se odnosi na vanjsku rasvjetu.

(2) Ministarstvo sudjeluje i utvrđuje u postupku izdavanja građevinske ili uporabne dozvole, prema zakonu kojim se uređuje građenje, ispunjavanje posebnih uvjeta vezanih uz provedbu mjera zaštite od svjetlosnog onečišćenja za objekte od značenja za Republiku Hrvatsku.

IV. UPRAVNI I INSPEKCIJSKI NADZOR*Upravni nadzor***Članak 15.**

Upravni nadzor nad provedbom ovog Zakona provodi Ministarstvo.

*Inspekcijski nadzor***Članak 16.**

(1) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i podzakonskih akata donesenih na temelju ovoga Zakona obavlja inspekcija nadležna za područje zaštite okoliša u području nadzora ispunjavanja propisanih obveza jedinica lokalne samouprave i Grada Zagreba te operatora vanjske rasvjete i onečišćivača kao nositelja zahvata u okolišu.

(2) Ovlasti inspektora iz stavka 1. ovoga članka, način i postupak inspekcijskog nadzora propisani su ovim Zakonom, zakonom kojim se uređuje zaštita okoliša i zakonom kojim se uređuje Državni inspektorat.

(3) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i podzakonskih akata donesenih na temelju ovoga Zakona obavlja inspekcija nadležna za područje elektroenergetike u području nadzora osoba ovlaštenih za mjerenja rasvjetljenosti i izrade izvješća o provedenom mjerenju.

(4) Ovlasti inspektora iz stavka 3. ovoga članka, način i postupak inspekcijskog nadzora propisani su ovim Zakonom, zakonom kojim se uređuje Državni inspektorat i propisima iz područja elektroenergetike.

(5) Ako inspektor iz stavaka 1. i 3. ovoga članka u provođenju inspekcijskog nadzora utvrdi ili posumnja u povredu propisa iz područja gradnje, uporabe i održavanja građevina, nadzore javnih cesta i sigurnosti prometa na cestama, dužan je o sumnji obavijestiti nadležnu inspekciju, odnosno komunalnog redara.

(6) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega kojima se propisuju granične vrijednosti i/ili značajke kvalitete proizvoda svjetiljka, način utvrđivanja kvalitete svjetiljka, dokazivanje sukladnosti i/ili drugih značajki kakvoće takvih proizvoda te stavljanje svjetiljki na tržište provodi tržišna inspekcija na način propisan posebnim zakonom.

(7) Protiv rješenja inspektora može se izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana dostave rješenja. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Predmet inspekcijskog nadzora

Članak 17.

Poslovi inspekcijskog nadzora iz članka 16. ovoga Zakona odnose se na:

- izvršenje obveza i provedba mjera zaštite od svjetlosnog onečišćenja te praćenja stanja rasvjetljenosti okoliša propisanih ovim Zakonom i podzakonskim aktima donesenim na temelju ovoga Zakona od strane obveznika primjene mjera zaštite
- provedba mjera zaštite od svjetlosnog onečišćenja i praćenja stanja rasvjetljenosti okoliša, utvrđenih rješenjem o prihvatljivosti zahvata za okoliš ili rješenjem donesenim u postupku ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš
- provedba mjera zaštite od svjetlosnog onečišćenja i praćenja stanja rasvjetljenosti okoliša, određenih Planom rasvjete u skladu s ovim Zakonom.

Inspekcijske mjere

Članak 18.

(1) Kada nadležni inspektor iz članka 16. stavaka 1. i 3. ovoga Zakona pri obavljanju inspekcijskog nadzora utvrdi nepravilnosti i nedostatke u dijelu provedbe ovoga Zakona, upozorit će nadzirane osobe na nepravilnosti mjerom na zapisnik i odrediti primjeren rok za otklanjanje nedostataka.

(2) Kada nadzirana osoba iz stavka 1. ovoga članka ne postupi po zapisniku nadležnog inspektora, inspektor će donijeti rješenje kojim će odrediti mjere i primjereni rok za njihovo otklanjanje.

(3) Inspektor će rješenje donijeti najkasnije u roku od osam dana od dana kontrole otklanjanja nedostataka utvrđenih zapisnikom

(4) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka, nadležni inspektor je ovlašten:

1. narediti jedinici lokalne samouprave, ili Gradu Zagrebu izradu Plana rasvjete
2. narediti jedinici lokalne samouprave ili Gradu Zagrebu izradu izvješća o provedenom mjerenju u skladu s podzakonskim aktom donesenim na temelju ovoga Zakona
3. narediti jedinici lokalne samouprave ili Gradu Zagrebu provođenje savjetovanja s javnošću
4. narediti jedinici lokalne samouprave, ili Gradu Zagrebu te operatoru rasvjete izradu Akcijskog plana u skladu s podzakonskim aktom donesenim na temelju ovoga Zakona i dostavljanje Ministarstvu
5. zabraniti investitoru i/ili izvođaču rasvjete postavljanje svjetiljki i ostalih izvora svjetlosti protivno ovom Zakonu
6. zabraniti investitoru i/ili izvođaču rasvjete postavljanje svjetiljki i ostalih izvora svjetlosti koji prelaze najviše dopuštene razine rasvjetljavanja okoliša za vanjsku rasvjetu propisane podzakonskim aktom donesenim na temelju ovoga Zakona
7. narediti investitoru vanjske rasvjete mjerenje svjetlosnog onečišćenja u svrhu utvrđivanja rasvijetljenosti
8. narediti nositelju zahvata u okoliš i ekološku mrežu provedbu mjera zaštite od svjetlosnog onečišćenja i praćenja stanja rasvijetljenosti okoliša određenih ovim Zakonom, Planom rasvjete i Akcijskim planom
9. narediti održavanje, odnosno dovođenje građevinskog dijela i instalacije javne rasvjete i vanjske rasvjete u tehnički ispravno stanje, u skladu s zakonima i propisima
10. narediti ostale mjere u skladu s ovim Zakonom.

Nadzor komunalnog redara

Članak 19.

(1) Predmet nadzora komunalnog redara je nadzor izvršenja obveza i provedbe mjera zaštite od svjetlosnog onečišćenja propisanih ovim Zakonom i podzakonskim aktima donesenim na temelju ovoga Zakona koje nisu predmet nadzora nadležne inspekcije.

(2) Ovlaсти komunalnog redara iz stavka 1. ovoga članka, način i postupak obavljanja nadzora propisani su ovim Zakonom i zakonom kojim se uređuje komunalno gospodarstvo.

*Mjere komunalnog redara***Članak 20.**

(1) Kada komunalni redar pri obavljanju komunalnog nadzora utvrdi nepravilnosti i nedostatke u dijelu provedbe ovoga Zakona, ovlašten je donijeti rješenje kojim će odrediti mjere i rok za njihovo otklanjanje.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, komunalni redar je ovlašten:

1. operatoru rasvjete narediti gašenje rasvjete koja ne udovoljava odredbama članka 11. stavka 5. ovoga Zakona i zabraniti njihovu daljnju uporabu
2. narediti operatoru rasvjete gašenje dekorativne ili prigodne vanjske rasvjete zgrada i drugih građevina te javnih površina ukoliko je prekoračeno dopušteno trajanje određeno planom rada dekorativne ili prigodne vanjske rasvjete jedinice lokalne samouprave ili Grada Zagreba
3. narediti vlasniku oglasne ploče usklađenje s odredbama ovoga Zakona
4. ako komunalni redar tijekom nadzora uoči nezakonitosti u vezi kojih nije ovlašten postupati, dužan je o tome odmah obavijestiti nadležnu inspekciju.

V. PREKRŠAJNE ODREDBE**Članak 21.**

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 25.000,00 kuna, kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba jedinice lokalne samouprave ili Grada Zagrebu, ako u propisanom roku ne donese i objavi Plan rasvjete za područje iz svoje nadležnosti i ne dostavi ga Ministarstvu (članak 12. stavci. 3., 7. i 8.).

Članak 22.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 25.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba operator vanjske rasvjete koji u propisanom roku ne izradi Akcijski plan i ne dostavi ga Ministarstvu (članak 13. stavci. 3., 4. i 5.) u skladu s ovim Zakonom.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se odgovorna osoba jedinice lokalne samouprave, Grada Zagreba i odgovorna osoba pravne osobe operatora vanjske rasvjete, novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 25.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se fizička osoba – obrtnik i fizička osoba operator vanjske rasvjete koji u propisanom roku ne izradi Akcijski plan i ne dostavi ga Ministarstvu (članak 13. stavci. 3., 4. i 5.) novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna.

Članak 23.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 25.000,00 do 50.000,00 kuna, kaznit će se za prekršaj pravna osoba investitor vanjske rasvjete koji ugovori postavljanje svjetiljki i ostalih izvora svjetlosti protivno odredbama članka 8. i 11. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se odgovorna osoba jedinice lokalne samouprave, Grada Zagreba i odgovorna osoba pravne osobe investitora vanjske rasvjete, novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 25.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se fizička osoba – obrtnik i fizička osoba investitor vanjske rasvjete, novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna.

Članak 24.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 30.000,00 kuna, kaznit će se za prekršaj pravna osoba izvođač vanjske rasvjete koja ugovara postavljanje svjetiljki ili postavlja svjetiljke i ostale izvore svjetlosti protivno odredbama članka 8. i 11. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se odgovorna osoba pravne osobe izvođača vanjske rasvjete, novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se fizička osoba – obrtnik izvođač vanjske rasvjete, novčanom kaznom od 3.000,00 do 10.000,00 kuna.

Članak 25.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 25.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja obavlja djelatnost mjerenja rasvijetljenosti okoliša bez akreditacije Hrvatske akreditacijske agencije (članak 10. stavak 1.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se i odgovorna osoba pravne osobe, novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 30.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se fizička osoba – obrtnik, novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna.

Članak 26.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 25.000,00 do 100.000,00 kuna, kaznit će se pravna osoba operator vanjske rasvjete koji:

- ne osigura da je tijekom dana vanjska rasvjeta ugašena osim ako se ne radi o propisima dozvoljenoj iznimci (članak 11. stavak 5. podstavak 1.)
- rabi svjetlosne snopove bilo kakve vrste ili oblika usmjerene prema nebu (članak 11. stavak 5. podstavak 1.)
- vanjskom rasvjetom rasvjetljava otvore (prozori i/ili vrata) zaštićenog ili stambenog prostora (članak 11. stavak 5. podstavak 2.)
- postavlja vanjsku rasvjetu na način da svojim usmjerenjem i izlaznim svjetlosnim tokom svjetlosti na otvorima (prozori i/ili vrata) stambenih objekta iz članka 3. stavka 2. podstavka 1. ovoga Zakona proizvede emisije veće od dozvoljenih (članak 11. stavak 5. podstavak 3.)
- u građevinama s transparentnom fasadom svjetiljke interijera usmjerava prema vidljivom dijelu neba (članak 11. stavak 5. podstavak 4.)

- ugrađuje svjetiljke i ostale izvore svjetlosti protivno obveznom načinu upravljanja rasvjetljavanjem i koji prelaze najviše dopuštene razine rasvjetljavanja okoliša za vanjsku rasvjetu (članak 11. stavak 5. podstavak 5. i 6.)
- ugrađuje ekološki neprihvatljive svjetiljke (članak 11. stavak 5. podstavak 7.)
- postavlja svjetiljke na način da svijetle u horizont i iznad njega (članak 11. stavak 5. podstavak 8.)
- ne osigura da svjetlosni tok svjetiljki kod dekorativne i krajobrazne rasvjete te rasvjete pročelja objekta ne izlazi iz gabarita osvjetljavanja (članak 11. stavak 5. podstavak 9.)
- u zaštićenim područjima, postavlja svjetiljke korelirane temperature boje svjetlosti iznad 2200K te osvijetljene oglasne ploče (članak 11. stavak 5. podstavak 10.)
- cestovnom i javnom rasvjetom rasvjetljava prirodna vodna tijela na način da svojim usmjerenjem i izlaznim tijekom svjetlosti na vodenoj površini emitiraju svjetlost veću od dozvoljene (članak 11. stavak 5. podstavak 11.)
- Oglasnim pločama zaklanja ili smanjuje vidljivost postavljenih prometnih znakova ili zaslijepljuje sudionike u prometu ili odvraćaju njihovu pozornost u mjeri koja može biti opasna za sigurnost prometa (članak 11. stavak 5. podstavak 12.)
- rabi dekorativnu ili prigodnu vanjsku rasvjetu zgrada i drugih građevina te javnih površina tijekom trajanja blagdana i raznih manifestacija u trajanju dužem od dopuštenog trajanja dekorativne ili prigodne vanjske rasvjete određenog Planom dekorativne ili prigodne vanjske rasvjete jedinica lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba (članak 3. stavak 2. podstavak 5.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se odgovorna osoba jedinice lokalne samouprave, Grada Zagreba ili odgovorna osoba pravne osobe operatora vanjske rasvjete, novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 25.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se fizička osoba – obrtnik operator vanjske rasvjete, novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 10.000,00 kuna.

(4) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka, kaznit će se fizička osoba operator vanjske rasvjete, novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 3.000,00 kuna.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Podzakonski akti

Članak 27.

Ministar će pravilnike iz članka 9., članka 10. stavka 3. i članka 12. stavka 8. ovoga Zakona donijeti u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

*Plan rasvjete***Članak 28.**

Jedinica lokalne samouprave i Grad Zagreb dužni su za svoje područje izraditi Plan rasvjete iz članka 12. stavka 3. ovoga Zakona i dostaviti ih Ministarstvu u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu pravilnika iz članka 10. stavka 3. i članka 12. stavka 8. ovoga Zakona.

*Akcijski plan gradnje i/ili rekonstrukcije vanjske rasvjete***Članak 29.**

(1) Jedinica lokalne samouprave, odnosno Grad Zagreb, odnosno operator vanjske rasvjete dužni su donijeti Akcijski plan iz članka 13. stavka 1. ovoga Zakona i dostaviti ga Ministarstvu u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu pravilnika iz članka 9. i članka 12. stavka 8. ovoga Zakona.

(2) Jedinica lokalne samouprave, odnosno Grad Zagreb, odnosno operator vanjske rasvjete koji uskladi postojeću rasvjetu s odredbama ovoga Zakona u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu pravilnika iz članka 9. i članka 12. stavka 8. ovoga Zakona nije dužan donijeti Akcijski plan.

*Usklađivanje postojeće rasvjete***Članak 30.**

Jedinice lokalne samouprave i Grad Zagreb te operator vanjske rasvjete dužni su uskladiti postojeću rasvjetu s odredbama ovoga Zakona u roku od 12 godina od dana stupanja na snagu pravilnika iz članka 9. i članka 12. stavka 8. ovoga Zakona.

Članak 31.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja (Narodne novine, broj 114/11).

*Stupanje na snagu ovoga Zakona***Članak 32.**

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 1. travnja 2019. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Odredbom članka 32. Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine, br. 80/13, 78/15 i 12/18) propisano je svjetlosno onečišćenje kao promjena razine prirodne svjetlosti u noćnim uvjetima uzrokovana unošenjem svjetlosti proizvedene ljudskim djelovanjem.

Istim člankom Zakona navedeno je da zaštita od svjetlosnog onečišćenja obuhvaća mjere zaštite od nepotrebnih, nekorisnih ili štetnih emisija svjetlosti u prostor u zoni i izvan zone koju je potrebno osvijetliti te mjere zaštite noćnog neba od prekomjernog osvjetljenja te da se određuje na temelju zdravstvenih, bioloških, ekonomskih, kulturoloških, pravnih, sigurnosnih, astronomskih, svjetlotehničkih, elektrotehničkih i drugih standarda.

Temeljem Zakona o zaštiti okoliša, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, 2011. godine je donijelo Zakon o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja (Narodne novine, broj 114/11), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2012. godine.

Kako je od donošenja Zakona i njegovog stupanja na snagu prošlo više od 6 godina, a u međuvremenu su stupile na snagu mnoge izmjene i dopune u aktima na području gradnje, prostornog uređenja i energetike te ostalih relevantnih akata, potrebno je bitno izmijeniti postojeći Zakon.

Problem svjetlosnog onečišćenja prisutan je u globalnim razmjerima pa tako i kod nas u Hrvatskoj. Pitanje pravnog uređenja svjetlosnog onečišćenja u našem okruženju riješeno je u pojedinim pokrajinama u Italiji i u Sloveniji dok se u ostatku Europe uglavnom primjenjuju usuglašene norme, standardi i preporuke o izvedbi vanjske i javne rasvjete.

Generalno, ne postoji niti jedna Direktiva koja točno određuje zaštitu od svjetlosnog onečišćenja te će donošenje novog Zakona potpomoći cilju kojim će se pridonijeti zaštiti okoliša od svjetlosnog onečišćenja, čime će se Hrvatska svrstati u vodeći vrh zemalja Europske unije koje imaju propisane mjere zaštite okoliša od svjetlosnog onečišćenja.

II. OSNOVNA PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU

Cilj Zakona je zaštita od svjetlosnog onečišćenja uzrokovanog emisijama svjetlosti u okoliš iz umjetnih izvora svjetlosti kojima su izloženi ljudi, biljni i životinjski svijet u zraku i vodi, prirodna dobra kao i noćno nebo uz korištenje energetske učinkovitije rasvjete.

Zakonom se definiraju emisije svjetlosti u okoliš na koje se odredbe Zakona ne primjenjuju zbog svojih specifičnosti ali i uređenosti tih emisija drugim propisima, kao i povremenoj funkciji pojedinih rasvjetnih tijela kao npr. rasvjetljivanja proizvodnog pogona i energetskih objekata, uklanjanja posljedica elementarnih nepogoda i pri drugim izvanrednim događajima ili okolnostima, sigurnosne rasvjete, vojnih, obrambenih ili zaštitnih djelatnosti na područjima za potrebe obrane, zaštite, spašavanja i pomoći od prirodnih i drugih nepogoda, signalizacije u zračnom, cestovnom, željezničkom prometu, pomorskom prometu i prometu na unutarnjim vodama, u skladu s posebnim propisima.

Definiraju se obveznici primjene mjera zaštite od svjetlosnog onečišćenja (JLS, Grad Zagreb, pravne i fizičke osobe u svojstvu operatora rasvjete, projektanti projekta rasvjete, investitori, nadzorni inženjeri i izvođači rasvjete).

Definiraju su obvezne mjere zaštite od svjetlosnog onečišćenja koje za cilj imaju sprječavanja nastajanja prekomjernih emisija svjetlosti, smanjivanja postojeće rasvjetljenosti okoliša na

dopuštene vrijednosti, udovoljavanje osnovnim zahtjevima za zaštitu koja se odnose na rasvjetna tijela, režim rada rasvjetnih tijela i način postavljanja rasvjetnih tijela kao i dostupnosti javnosti informacija vezanim uz gradnju i/ili rekonstrukcije vanjske rasvjete.

Zakonom se propisuju obveze i način postupanja operatora rasvjete koji je odgovoran za upravljanje vanjskom rasvjetom i koji je dužan osigurati ugašenost vanjske rasvjete tijekom dana uz propisane iznimke (kao što su loši vremenski uvjeti ili potrebe zaštite objekata). Dodatno se propisuju zabrane koje se između ostalog odnose na upotrebu svjetlosnih snopova bilo kakve vrste ili oblika i njihovo usmjerenje prema nebu ili prema prirodnom vodnom tijelu, rasvjetljavanje otvora (prozori i/ili vrata) zaštićenog ili stambenog prostora vanjskom rasvjetom, ugradnju i postavljenje svjetiljki mimo propisanih odredbi.

Zakonom je uređeno planiranje, gradnja, održavanje i rekonstrukcija vanjske rasvjete. U cilju optimalizacije i boljeg planiranja definirano je da JLS odnosno Grad Zagreb izrađuju Plan rasvjete kojim se za svoje administrativno područje planira izgradnja iste. Plan rasvjete podloga je za izradu Akcijskih planova i Projekta vanjske rasvjete. Akcijskim planom planira se gradnja nove rasvjete i usklađenje postojeće javne rasvjete u vlasništvu jedinica lokalne samouprave i Grada Zagreba, odnosno operatora vanjske rasvjete s odredbama ovoga Zakona. Isti je stručna podloga za izradu Projekta gradnje i rekonstrukcije vanjske rasvjete u JLS-ima. Akcijske planove u pravilu će izrađivati operatori rasvjete u okviru vlastitih kapaciteta odnosno stručne organizacije.

Zakonom se uređuje Upravni nadzor i inspekcijski nadzor kao i mjere nad provedbom Zakona. Dodatno se uvode ovlaštenja za postupanje komunalnog redara koji je ovlašten da operatoru rasvjete narediti gašenje rasvjete i daljnju upotrebu ukoliko ista ne udovoljava odredbe ovoga zakona u dijelu kojim se definiraju zabrane korištenja.

Uređeni su rokovi za donošenje podzakonskih akata koje je nužno donijeti za potpunu primjenu odredbi ovoga zakona kao i prijelazni period za usklađivanje postojeće javne rasvjete sa odredbama ovog zakona koji iznosi 12 godina od donošenja podzakonskih akata.

Donošenjem Zakona bitno se pojednostavljuje zakonodavni okvir.

Donošenjem Zakona i provedbenih propisa ovoga Zakona jedinice lokalne samouprave i Grada Zagreba te operatori rasvjete prilikom redovnog održavanja ili rekonstrukcije odnosno zamjene postojeće rasvjete dužni su uskladiti rasvjetu s odredbama ovoga Zakona, a redovita uložena financijska sredstva dugoročno će rezultirati uštedama kroz uštede u potrošnji električne energije. Opravdanost leži u uštedama koje će se postići primjenom standarda te u zaštiti okoliša od svjetlosnog onečišćenja. Učinci na zaštitu okoliša koji proizlaze donošenjem Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja su pozitivni jer se smanjuju pritisci na okoliš i dugoročno pridonosi očuvanju okoliša. Dodatno se Zakonom osigurava zaštita ljudskog zdravlja, biljnog i životinjskog svijeta kao i racionalno korištenje prirodnih dobara i energije.

III. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Ovim se člankom uređuje sadržaj Zakona.

Uz članak 2.

Ovim se člankom definiraju ciljevi zakona.

Uz članak 3.

Člankom 3. definiraju emisije svjetlosti u okoliš na koje se odredbe Zakona ne primjenjuju zbog svojih specifičnosti ali i uređenosti tih emisija drugim propisima, kao i povremenoj funkciji pojedinih rasvjetnih tijela.

Uz članak 4.

Člankom se definira primjena drugih propisa na pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom.

Uz članak 5.

Daju se definicije, odnosno značenje pojmova kojima se uređuje ovo područje.

Uz članak 6.

Određuju se obveznici primjene mjera zaštite od svjetlosnog onečišćenja.

Uz članak 7.

Ovim člankom propisuje se obuhvat mjera zaštite.

Uz članak 8.

Definiraju se obvezne mjere zaštite od svjetlosnog onečišćenja koje za cilj imaju sprječavanja nastajanja prekomjernih emisija svjetlosti, smanjivanja postojeće rasvjetljenosti okoliša na dopuštene vrijednosti, udovoljavanje osnovnim zahtjevima za zaštitu koja se odnose na rasvjetna tijela, režim rada rasvjetnih tijela i način postavljanja rasvjetnih tijela kao i dostupnosti javnosti informacija vezanim uz gradnju i/ili rekonstrukcije vanjske rasvjete.

Uz članak 9.

Ovim člankom propisuje se način i donošenje podzakonskog akta koji će se urediti obvezni način i uvjete upravljanja rasvjetljavanjem, zone rasvjetljenosti, mjere zaštite, najviše dopuštene vrijednosti rasvjetljavanja, uvjete za odabir i postavljanje svjetiljki, kriterije energetske učinkovitosti, uvjete i najviše dopuštene vrijednosti korelirane temperature boje izvora svjetlosti, vezano za rasvjetu.

Uz članak 10.

Ovim člankom uređuje se tko može obavljati djelatnost mjerenja rasvjetljenosti okoliša i uvjeti koje treba ispuniti.

Uz članak 11.

Ovim člankom definirane su obveze i način postupanja operatora rasvjete koji je odgovoran za upravljanje vanjskom rasvjetom i koji je dužan osigurati ugašenost vanjske rasvjete tijekom dana uz propisane iznimke te se propisuju zabrane koje se između ostalog odnose na upotrebu svjetlosnih snopova bilo kakve vrste ili oblika i njihovo usmjerenje prema nebu ili prema prirodnom vodnom tijelu, rasvjetljavanje otvora (prozori i/ili vrata) zaštićenog ili stambenog prostora vanjskom rasvjetom, ugradnju i postavljanje svjetiljki mimo propisanih odredbi.

Uz članak 12.

Ovim člankom donošenje i izrada Planova rasvjete koje u cilju optimalizacije i boljeg planiranja izrađuju i donose jedinice lokalne samouprave, odnosno Grad Zagreb i za koje se u cilju sudjelovanja i informiranosti javnosti provodi savjetovanje s javnošću. Propisuje se obaveza vođenja baze istih kao i način i donošenje podzakonskog akta koji će se urediti sadržaj, format i način dostave Plana.

Uz članak 13.

Ovim člankom definira se da se Akcijskim planom planira gradnja nove javne rasvjete i usklađenje postojeće javne rasvjete. Definira se način izrade i obveza dostave istog u informacijski sustav zaštite okoliša. Propisuje se obaveza vođenja baze istih kao i način i donošenje podzakonskog akta kojim će se urediti obvezni sadržaj i način izrade Akcijskog plana.

Uz članak 14.

Ovim člankom propisuju se posebni uvjeti vezano uz zaštitu od svjetlosnog onečišćenja.

Uz članak 15.

Definira se tijelo za provedbu upravnog nadzora.

Uz članak 16.

Ovim člankom propisuje se postupanje i nadležnost inspekcije nadležne za područje zaštite okoliša, inspekcije nadležna za područje elektroenergetskog sektora i tržišne inspekcije u području ispunjavanja propisanih odredbi ovoga Zakona.

Uz članak 17.

Definira se predmet i poslovi inspekcijskog nadzora. U okviru inspekcijskog nadzora provjerava se izvršenje obveza i provedba mjera zaštite od svjetlosnog onečišćenja te praćenja stanja rasvijetljenosti okoliša od strane obveznika primjene mjera zaštite, kao i provedba mjera zaštite od svjetlosnog onečišćenja i praćenja stanja rasvijetljenosti okoliša, određenih Planom rasvjete.

Uz članak 18.

Ovim člankom propisuju se inspekcijske mjere i postupanja inspektora pri obavljanju inspekcijskog nadzora.

Uz članak 19.

Ovim člankom propisuju se predmet nadzora i ovlaštenje za postupanje komunalnog redara.

Uz članak 20.

Ovim člankom definira se postupanje komunalnog redara ukoliko prilikom obavljanja komunalnog nadzora utvrdi nepravilnosti i nedostatke u dijelu provedbe ovoga Zakona.

Uz članak 21.

Ovim člankom definira se iznos novčane kazne za odgovornu osobu u jedinici lokalne samouprave ili Gradu Zagrebu, ako u propisanom roku ne donese i objavi Plan rasvjete.

Uz članak 22.

Ovim člankom definira se iznos novčane kazne za pravne osobe operatara vanjske rasvjete te odgovorne osobe jedinice lokalne samouprave, Grada Zagreba i odgovornu osobu pravne osobe operatora vanjske rasvjete kao i fizičku osobu – obrtnika i fizičku osobu operatora vanjske rasvjete koji u propisanom roku ne izradi Akcijski plan.

Uz članak 23.

Ovim člankom definiraju se iznosi novčanih kazni za pravne osobe investitore vanjske rasvjete te odgovorne osobe u pravnoj osobi investitora vanjske rasvjete kao i fizičku osobu – obrtnika i fizičku osobu investitora vanjske rasvjete koji ugovore postavljanje svjetiljki i ostalih izvora svjetlosti protivno odredbama članka 8. i 11. ovoga Zakona.

Uz članak 24.

Ovim člankom definiraju se iznosi novčanih kazni za pravnu osobu izvođača vanjske rasvjete kao i odgovornu osobu pravne osobe izvođača vanjske rasvjete te fizičku osobu – obrtnika koja ugovara postavljanje svjetiljki i ostalih izvora svjetlosti protivno odredbama članka 8. i 11. ovoga Zakona.

Uz članak 25.

Ovim člankom definiraju se iznosi novčanih kazni za pravne osobe, odgovorne osoba pravne osobe odnosno fizička osoba – obrtnik koja obavlja djelatnost mjerenja rasvijetljenosti okoliša bez akreditacije Hrvatske akreditacijske agencije za obavljanje stručnih poslova.

Uz članak 26.

Ovim člankom definira se iznos novčane kazne za pravnu osobu operatora vanjske rasvjete, odgovornu osobu jedinice lokalne samouprave, Grada Zagreba ili odgovornu osobu pravne osobe operatora vanjske rasvjete kao i fizičku osobu – obrtnika i fizičku osobu operatora rasvjete koji ne poštuje zabrane definirane člankom 11. stavkom 5., odnosno člankom 3. stavkom 2. podstavkom 5. ovoga Zakona.

Uz članak 27.

Definira se rok donošenja podzakonski akata kojim se propisuje obvezni način i uvjeti upravljanja rasvjetljavanjem, zone rasvijetljenosti, mjere zaštite, najviše dopuštene vrijednosti rasvjetljavanja, uvjete za odabir i postavljanje svjetiljki, kriterije energetske učinkovitosti,

uvjete i najviše dopuštene vrijednosti korelirane temperature boje izvora svjetlosti, propisuje način mjerenja rasvijetljenosti okoliša, sadržaj i način izrade izvješća o provedenom mjerenju, način mjerenja radi utvrđivanja razine rasvijetljenosti i definira sadržaj, format i način dostave Plana rasvjete i Akcijskog plana.

Uz članak 28.

Ovim člankom se definira rok za izradu i dostavu Plana rasvjete.

Uz članak 29.

Ovim člankom se definira rok za donošenje Akcijskog Plana, odnosno izuzeće donošenja.

Uz članak 30.

Ovim člankom se definira prijelazni period za usklađivanje postojeće javne rasvjete s odredbama ovoga Zakona koji iznosi 12 godina od donošenja podzakonskih akta.

Uz članak 31.

Ovim člankom definira se prestanak važenja postojećeg Zakona.

Uz članak 32.

Ovim člankom propisuje se stupanje na snagu Zakona.

IV. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Zbog obveza navedenih u Konačnom prijedlogu zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u odnosu na ona koja su osigurana za provođenje redovnih aktivnosti u okviru državnog proračuna.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA, TE RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U odnosu na tekst Prijedloga zakona koji je prošao prvo čitanje u Hrvatskome saboru, Konačni prijedlog zakona doraden je:

1. u nomotehničkom smislu, sukladno danoj primjedbi Odbora za zakonodavstvo, u pogledu članka 28.
2. izvršene su određene korekcije pojedinih članaka s obzirom na raspravu u Hrvatskome saboru ali i održane sastanke sa stručnim predstavnicima.

Korekcije su sljedeće:

- u članku 2. stavku 3. dodan je izričaj spelološkim kojim se dodatno definiraju prirodni podzemni objekti u skladu s Zakonom o zaštiti prirode
- u članku 3. stavak 1. podstavci 1. i 6. dopunjeni su izričajima koji dodatno pojašnjavaju pojedine podstavke te je dodan i novi podstavak 7. kojim se određuje izuzeće primjene ovog zakona na plinsku rasvjetu
- u članku 3. stavku 2. dodana su područja na koja se odredbe ovog zakona osim stavki o zabranjenom rasvjetljavanju, ne primjenjuju na rasvjetna tijela (svjetiljke), koje povremeno svijetle na otvorenom te je promijenjeno vrijeme trajanja rasvjetljavanj javnih ili privatnih priredbi
- u članku 5. izvršena je korekcija pojma *ekološki prihvatljive svjetiljka* udijelu koji se odnosi na maksimalnu koreliranu temperaturu boje koja je sada 3000 K te je dodano ograničenje vezano uz živu
- u članku 5. brisani su pojmovi *javnost i noć*
- dodatno su doručeni pojmovi *svjetlost i svjetlosni tok i zaštićeni prostor*
- u članku 8. riječ *građenje* zamijenjena je riječju *ugradnje*
- u članku 9. i 10. riječ *suglasnost* zamijenjena je izričajem *prethodno mišljenje*
- u članku 11. stavka 5. dopunjen je izričajima kojim se daju jasnija tumačenja zabrana u cilju olakšanja primjene Zakona
- u članku 12. dodan je novi stavak kojim se propisuje da se Planom rasvjete definiraju područja na koja se odredbe ovog zakona osim stavki o zabranjenom rasvjetljavanju, ne primjenjuju na rasvjetna tijela (svjetiljke)
- u člancima 12., 13., 18., 21., 22., 29. i 30. riječ: *Agencija* zamjenjuje se riječju: *Ministarstvo* zbog ukidanja Hrvatske agencije za okoliš i prirodu
- u članku 13. riječ *javne* zamijenjena je riječju *vanjske*
- u članku 18. brisane su riječi nadzornom inženjeru
- u članku 20. dopunjena je nadležnost komunalnog redara
- doručeni su članci 23. do 26. u dijelu kojim se jasno definiraju novčane kazne za pravne osobe operatera vanjske rasvjete te odgovorne osobe jedinice lokalne samouprave, Grada Zagreba i odgovornu osobu pravne osobe operatora vanjske rasvjete kao i fizičku osobu – obrtnika i fizičku osobu operatora
- brisan je članak 25.
- u novom članku 25. brisane se riječi: "za obavljanje stručnih poslova"
- u novom članku 26. zbog usklađenjem s člankom 11. stavkom 5. dodane su nove odredbe kojim se definiraju predmeti kažnjavanja
- u novom članku 30. promijenjen je rok za usklađenje postojeće rasvjete.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

Tijekom rasprave u Hrvatskome saboru vezano uz primjedbe koji su se odnosili na nedefiniranost tko je ovlašten za izradu Planova rasvjetljenosti dodatno je objašnjeno koje su obveze vezane u Planove rasvjete.

Vezano uz poslove komunalnog redara Zakonom su jasno propisane obveze i ovlaštenja te postupanje komunalnog redara ukoliko prilikom obavljanja komunalnog nadzora utvrdi nepravilnosti i nedostatke u dijelu provedbe ovog Zakona.

Primjedbe koje su se odnosile na postupke sufinanciranja projekta energetske obnove javne rasvjete nisu predmet ovoga Zakona.